

Presidentens tale til landsmøtet:

Åpnet med visjon

Gunnar Lyngstad ville si at NTF godt kan ha pasientenes beste som mål, samtidig med at foreningen ivaretar tannlegenes interesser.

Derfor åpnet han med å gjengi Tannlegeforeningens visjon: Dyktige og tilfredse medlemmer med fornøyde pasienter i en befolkning med god oral helse.

– NTFs visjon sier noe om oss som behandlere, sa Lyngstad, og den forteller hvilke mål vi har: Å ha både tilfredse medlemmer og fornøyde pasienter er ikke lett, men det er noe å strekke seg etter.

Så stilte han spørsmålet:

– Skal NTF være en fagforening for medlemmene eller en pasientorganisasjon?, og svarte selv slik:

– Jeg vil påstå at det er fullt mulig for oss som en profesjonsorganisasjon å ivareta medlemmenes interesser samtidig som vi hevder pasientens beste ut fra et faglig grunnlag. Ikke bare er det mulig, det er også nødvendig. Hvis vi ikke også taler pasientenes sak, er det ingen som vil høre på oss. Er vi bare ute etter å mele vår egen kake, er vi uinteressante for omverdenen.

Statsbudsjettet 2009

Gunnar Lyngstad fortsatte sin tale med å kommentere regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009:

Stortinget har tidligere i år fattet vedtak om hvordan de vil at tannhelsetjenesten skal være fremover. Nå venter vi på fortsettelsen. Vi kunne selvsagt ønsket oss en mer forpliktende fremdrift og konkrete forslag om hvem som skal tilgodeses med nye ordninger. Trygdeordningene er forenklet, og Regjeringen følger opp med mer penger i 2009. Ordningen med rehabilitering etter tanntap på grunn av periodontitt var opprinnelig forventet

å koste cirka 50 millioner per år. For 2007 gikk det med 170 millioner. Det tar jeg som et tegn på at ordningen fungerer og at våre pasienter får de refusjoner som de har krav på. Det er bra at pasientenes rettigheter ivaretas og at det nå kommer nye penger til ordningen.

– Statsbudsjettet for 2009 ble som kjent lagt frem for vel en uke siden. Allerede et par dager før budsjettet ble presentert, fikk vi høre at nytt odontologibygg i Bergen endelig nå kan realiseres. Gratulerer Bergen! Dette er vel fortjent. Og det er et viktig prosjekt for å opprettholde både forskning, grunn-

utdanning og spesialistutdanning på et høyt nivå. Vi vet at Bergen leverer og således vil være viktig for å dekke behovet for spesialister og allmennpraktikere i årene fremover. Videre prioriterer Regjeringen spesialistutdanning for tannleger som fører frem til dobbeltkompetanse, og her er det lagt inn lønnsmidler til kandidatene fra neste år. Det settes også av midler til desentralisert spesialistutdanning. Ordningen med midler til behandling til rusbrukere under rehabilitering fortsetter og skal evalueres i 2009.

Om ett år er det stortingsvalg, og det

NTFs president Gunnar Lyngstad tok utgangspunkt i foreningens visjon da han talte til landsmøtet. Foto: Bjørn Sigurdson/Scanpix.

er grunn til å spørre hva vi kan vente oss ved et eventuelt regjeringsskifte. Valget kan gi oss nye politiske utfordringer, men gjennom årene har vi vent oss til å arbeide med ulike konstellasjoner, som borgelig mindretall og rød-grønt flertall. Som en organisasjon som arbeider mot tannhelsepolitiske mål må vi innstille oss etter den aktuelle politiske realitet. Det skal vi strekke oss etter også etter valget neste år, uansett utfall.

Om tannturisme og kvaliteten på norsk tannhelsetjeneste

Presidenten tok videre opp et tema mange medier har viet oppmerksomhet:

– Tannturisme er et tilbakevendende tema i mediene. På sensommeren ble vi kjent med et par tilfeller av ekstrem overbehandling ved en utenlandsk tannklinikk – for så vidt noe vi har ventet på. NTF har så langt valgt å holde en lav profil. For vi kan fort bli oppfattet som proteksjonister – noen som sitter i glasshus og kaster stein, og det er ingen posisjon vi vinner mye sympati for. Vi kan ikke stå frem og beint fram advare mot utenlandsk tannbehandling på generelt grunnlag. Men det vi kan og vil gjøre, er å bruke enhver anledning til å peke på forhold som tannturistene må være oppmerksom på og utfordringer som kan møte dem. Og dette bør de vite om før de drar av sted og eventuelt starter på en behandling.

Helse- og omsorgsdepartementet har nå fremmet forslag til endring i lov om folketrygd slik at tannbehandling utført i andre EØS-land blir omfattet av våre norske refusjonsordninger. NTF kan lite gjøre med at denne ordningen innføres, men vi kan kanskje påvirke hvordan den vil komme til å fungere. Vi har avgitt høringsuttalelse i saken. Det skal nå utarbeides en

egen forskrift der vi også kan komme med innspill.

I en undersøkelse som Statens Institutt for Forbruksforskning, SIFO, gav ut tidligere i år, kom tannlegene ikke spesielt godt ut. Det var to hovedårsaker til vår noe lave poengskår: At pasientene ikke var tilstrekkelig kjent med hva det koster hos tannlegen, og at det mangler opplysninger om klagemuligheter. Nok en gang blir det altså pekt på at vi ikke er flinke nok til å gi publikum informasjon verken om priser eller om hvordan de kan klage på en tannbehandling.

NTFs klageordning blir vurdert til å være god både fra helsepolitisk hold og fra Helsetilsynet. Så det er nok ikke selve systemet det er så mye i veien med. Det gir inspirasjon for oss til å videreutvikle klageordningen slik at den kan fungere optimalt. Vi vil stå oss godt på å vise åpenhet omkring klagemulighetene. Hvis vi mener noe med å holde orden i eget hus, så må dette gjøres på en skikkelig måte. Jeg vil derfor også ved denne anledning oppfordre alle til å være flinke med prisopplysninger og til å informere godt om muligheten til å klage.

Rekruttering til distriktene

Et annet sentralt tema i tannhelsenorge er rekrutteringen til offentlige stillinger i distriktene. Om dette sa presidenten:

– I en «Presidenten har ordet» i Tidende i fjor påkalte jeg meg fylkestannlegenes vrede ved det de opplevde som negativ kritikk for ikke å arbeide godt nok med rekrutteringen til distriktene. Jeg er lei meg for at lederen ble oppfattet slik. Vi har snakket ut om dette, og det er nå en god og konstruktiv dialog mellom NTF og fylkestannlegene. Vi har blant annet diskutert den store utfordringen det er å måtte drive rekrutteringsarbeid samtidig med mange andre store og viktige gjøremål.

Vi forsøker nå å få bistand fra KS for å kunne samordne innsatsen på dette viktige området og kanskje også gjøre en vurdering arbeidslivsforholdene for øvrig for alle personalgrupper i etatene.

Finnmark og Hedmark fylke har fulgt oppfordringen om å komme til landsmøtet med egen stand, og jeg benytter anledningen til å ønske dem hjertelig velkommen. Når det gjelder rekrutteringen melder flere fylker nå at det er bedre tilgang på tannleger enn på lenge, også tannleger med utdanning fra Norge. Det er mitt oppriktige håp at de ser de faglige utfordringene som arbeid i Den offentlige tannhelsetjenesten representerer, og at de velger å bli over tid.

Norsk Helsenett

Gunnar Lyngstad benyttet også anledningen til å omtale prosjektet som jobber mot tannlegenes tilknytning til Norsk Helsenett:

– Norske tannleger bruker i stor grad elektroniske hjelpemidler i sin praksis. De fleste fører journal på PC, og en del behandler også røntgenbildene elektronisk. Likevel skjer mye av kommunikasjonen med pasientene, andre tannleger, NAV og helsetjenesten forøvrig på «gamlemåten», altså via papir i posten. De mulighetene som ligger i elektronisk samhandling har i liten grad vært utnyttet. Så langt. Men ikke i framtida.

En samlet tannhelsetjeneste, både offentlig og privat, har nå et ønske om å gjøre noe med dette. I 2007 ble det inngått et samarbeid mellom alle landets fylkeskommuner og Tannlegeforeningen for å utrede mulighetene for bedre elektronisk kommunikasjon. Arbeidet går fremover, og nå er vi i ferd med å prøve ut verktøy som trengs for å kommunisere med hverandre.

NTF mener at tannlegene er en del

av helsetjenesten. Vi skal kunne kommunisere, ikke bare med hverandre og pasientene, men også med allmennleger, spesialisthelsetjenesten og pleie- og omsorgstjenesten. Helsetjenesten generelt bruker Norsk Helsenett som sin arena for sikker samhandling. Myndighetene har signalisert at også tilgang til fremtidige tjenester som E-resept, eventuelt kjernejournal og helseresfusjoner vil tilbys innenfor dette nettet. Vi ser det som naturlig at tannlegene også i nær fremtid skal knyttes til Norsk Helsenett. Vi jobber direkte med Norsk Helsenett for å utvikle en samarbeidsavtale som fra vår side spesielt vil fokusere på de tilbud vi ønsker skal være tilgjengelig.

Mye å glede seg over

Lyngstad avsluttet talen til landsmøtet 2008 slik:

– Hva er «Nødvendig tannhelsehjelp»? Dette spørsmålet har vært vurdert i en egen arbeidsgruppe nedsatt av Helsedirektoratet, der NTF har vært godt representert. I tillegg har pasientorganisasjoner, NAV, fylkestannlegene og flere til vært med. Gruppen har avgitt en rapport til Helsedirektoratet. Der bearbeides den nå videre,

men når dette arbeidet vil være ferdig, er det for tidlig å si noe om ennå.

Regjeringen har varslet om økt satsing på klinisk forskning i Stortingsmelding nr 35. I våres ble det arrangert et bredt anlagt seminar om klinisk odontologisk forskning hvor NTF var sterkt involvert. I forrige uke ble dette fulgt opp i enda mer konkret retning i et nytt møte, og det er god grunn til å tro at vi skal få til noe. NTF bidrar med midler for å komme i gang og for å vise at vi er engasjert. Den store utfordringen ligger i å få vanlige klinikere fra både offentlig og privat tannhelsetjeneste med på slik forskning. Men vi har god tro på at vi skal lykkes med dette.

Meglerhuset Goldman Sachs har i en analyse identifisert bransjer som spås en betydelig svekkelse i inntjening på grunn av krisen i finansmarkedet og sviktende konjunkturer. Bransjer som bil og dagligvarer er utsatt i følge meglerhusene, mens helsetjenester er mer skjermet. Tannlegene har på linje med mange andre hatt det bra i noen år og mange har brukt til å investere i nye klinikker og nytt utstyr.

Tidligere i sommer leste jeg i en avis

om dagens unge som ikke synes det er bryet verdt å ta lederstillinger. Den generasjonen som nå kommer ut fra universiteter og høyskoler, prioriterer annerledes enn før, ble det hevdet.

Jeg håper det ikke gjelder for tannlegenes del. For vi trenger entreprenørene og bjellesauene, både til å lede den offentlige tannhelsetjenesten og å etablere og drive private tannlegepraksiser i fremtida. I NTF har vi oppmerksomheten rettet mot vilkårene for drift av privat næringsvirksomhet. Og det er faktisk grunn til å glede seg over at det går rett vei. Gjennom samarbeidet i Akademikerne har vi fått gehør for bedre sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende, og på enkelte områder har dette resultert i forbedringer.

I det hele tatt har vi en del å glede oss over for tiden. Jeg håper at de årene vi nå har lagt bak oss, har gjort at vi nå er godt forberedt til å møte alle utfordringer som står for døren, også om de kommende årene ikke skulle bli fullt så gode og framgangsrike som de foregående. Det tror jeg vi er, så da kan framtida bare komme!

Ellen Beate Dyvi